

BASIN AÇIKLAMASI

6 Şubat 2023 Depremlerini ve Kayıplarımızı Unutmuyoruz

6 Şubat 2023'te saat 04.17'de 7.8 büyüklüğündeki Şehitkamil-Gaziantep depremi ve saat 13.24'te 7.6 büyüklüğündeki Ekinözü-Kahramanmaraş depremi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 11 ili doğrudan etkileyerek ülkemizi yasa boğan büyük bir felakete yol açmıştır.

Bu depremler sonucunda 50 binden fazla vatandaşımızı kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyoruz. Hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyoruz.

Depremler, yalnızca can kaybına değil, kamu binalarının, konutların ve işyerlerinin yıkılmasına da neden olmuş, binlerce insan evsiz kalmıştır. Ancak aradan geçen iki yıla rağmen, yeniden inşa süreci tamamlanamamış, yasal ve teknik düzenlemelerdeki eksiklikler giderilememiştir. Bu süreçte gerekli adımların hızlandırılması, yasal düzenlemelerin ivedilikle yapılması ve mağdur vatandaşlarımızın güvenli yaşam alanlarına kavuşturulması en büyük önceliğimiz olmalıdır.

DEPREM GERÇEĞİ VE YASAL DÜZENLEMELERDEKİ EKSİKLİKLER

Türkiye, aktif fay hatları üzerinde bulunan bir ülkedir ve büyük depremler kaçınılmazdır. Ancak mevcut yasal düzenlemelerdeki eksiklikler, mühendislik disiplinleri arasındaki görev ve sorumlulukların net tanımlanmamasına yol açmaktadır. Bu durum, yapı güvenliği konusunda hatalara sebep olmakta ve bilimin dışına çıkılmasına neden olmaktadır.

Özellikle bazı meslek gruplarının uzmanlık alanları dışındaki konulara müdahil olması, yalnızca maddi menfaat sağlamaktan öteye geçmeyerek, deprem, zemin ve yapı güvenliği açısından ciddi riskler oluşturmaktadır.

YANLIŞ ALGILAR VE BİLİMSEL GERÇEKLER

Depremin yıkıcı etkisi yalnızca fay hattına yakın olmaktan kaynaklanmaz. Asıl belirleyici unsur, depremin oluşturduğu sismik dalgaların zemin üzerindeki dinamik etkisidir.

6 Şubat depremlerinde, Gaziantep ve Kahramanmaraş merkezli sarsıntılar olmasına rağmen, yaklaşık 200 km uzaklıktaki Hatay'da da büyük yıkım yaşanmıştır. Bu durum, “faya yakın binalar daha fazla hasar görür” şeklindeki yanlış algıyı çürütmektedir.

Binaların güvenliği, zeminin dinamik özelliklerine ve bu özelliklere uygun yapı tasarımlarına bağlıdır. Dolayısıyla, yapılaşma süreçlerinde mühendislik biliminin rehberliğinde hareket edilmesi şarttır.

DEPREME DAYANIKLI KENTLER İÇİN ACİL ÖNLEMLER

1. **Mühendislik disiplinleri arasındaki yetki karmaşası giderilmeli, her meslek grubu yalnızca kendi uzmanlık alanında yetkilendirilmeli ve tüm disiplinlerin ortak sorumluluk aldığı bütüncül raporlama sistemi oluşturulmalıdır.**
2. **2018-2019 yıllarında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikte yer alan “Veri Raporu” ve “Geoteknik Raporu” ayrımı düzeltilmelidir.** Ayrı ayrı ve bağımsız olarak hazırlanan bu raporlar, eksik ve hatalı analizlere yol açarak mühendisleri zor durumda bırakmaktadır.
3. **Deprem bölgelerinde yapılaşma için kapsamlı mühendislik çalışmaları zorunlu hale getirilmelidir:**
  - o Makro (30 m’den daha derin) ve mikro bölgeleme (0-30 metre) çalışmaları tamamlanmalıdır.
  - o Ada/Parsel bazında zemin etüt raporlarının formatı yeniden düzenlenmelidir.
4. **Kaçak yapılaşma önlenmeli, ruhsatsız binalara kesinlikle izin verilmemelidir.** 6 Şubat depremlerinin ardından izinsiz yapılan binalara sonradan ruhsat veya kullanım izni verilmemelidir.
5. **Yerel yönetimler ve kamu kurumları, yapı planlamalarında mühendislik normlarını esas almalıdır.** Yeni binalar, zemin şartlarına uygun şekilde projelendirilmelidir.
6. **Sismik dalgaların şiddetle büyüdüğü suya doymuş gevşek zeminler ve dolgu alanlar, park ve yeşil alan olarak değerlendirilmelidir.** Bu bölgelerde yerleşim izni verilmemelidir.

Depreme dayanıklı kentler inşa edebilmek için bilimi esas alan, yetki ve sorumluluğun ehil ellerde olduğu bir yapılaşma anlayışı benimsenmelidir.

Gelecekte benzer acıları yaşamamak için yetkilileri, akademisyenleri ve mühendisleri sorumluluk bilinciyle hareket etmeye davet ediyoruz.

Yapı ve Yapılaşma Jeofiziği SBTK

Prof. Dr. M. Emin CANDANSAYAR
Prof. Dr. Hakan KARSLI
Prof. Dr. Osman UYANIK
Prof. Dr. Emin U. ULUGERGERLİ
Doç. Dr. Ertan PEKŞEN
Doç. Dr. Nevbahar EKİN
Doç. Dr. Emre TİMUR

Dr. N. Yıldırım GÜNDOĞDU
Dr. İsmail DEMİRCİ
Yüksek Jeofizik Müh. Sinancan ÖZİÇER
Yüksek Jeofizik Müh. Cansu ARICAN
Fulya VAROL
Safa TÜLEK